36731 Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ter implementatie van Richtlijn (EU) 2024/1069 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht (‘strategische rechtszaken tegen publieke participatie’)

Nr. 13 Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 oktober 2026

Hierbij stuur ik u, mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, de brief over de informatievoorziening en afstemming in Caribisch Nederland inzake SLAPPs[1]. Deze brief is op 29 juni jongstleden toegezegd in het wetgevingsoverleg (Kamerstuk 36 731, nr. 12), over het implementatiewetsvoorstel van de anti-SLAPP-richtlijn[2].

In het wetgevingsoverleg deed de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de toezegging uiteen te zetten wat er in het licht van de richtlijn wordt gedaan aan informatievoorziening en afstemming in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het doel van de richtlijn is om deelnemers aan het publieke debat beter te beschermen, onder meer met een aantal procedurele waarborgen (bijvoorbeeld de mogelijkheid van vroegtijdige afwijzing van kennelijk ongegronde vorderingen, zekerheidstelling en volledige proceskostenveroordeling), en (beleids-) maatregelen (informatieverschaffing en ondersteuning). Voor Europees Nederland zijn alleen voor de zekerheidstelling en voor de proceskostenveroordeling aanvullende bepalingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) ingevoerd omdat de overige maatregelen al deel uitmaken van het Nederlandse burgerlijk procesrecht.[3] Ik draag verantwoordelijkheid voor de beleidsmatige implementatie van de richtlijn in het mediabeleid. Hieronder valt ook de bescherming van journalisten die doelwit van een SLAPP kunnen zijn.

Wetgeving

Voor Caribisch Nederland is bekeken in hoeverre deze procedurele waarborgen om op te treden tegen SLAPPs ook daar gelden of kunnen gaan gelden. Bij de toepassing van Europees-Nederlandse wetgeving in Caribisch Nederland geldt immers het beginsel van «comply or explain» (pas toe of leg uit). Dit houdt in

---

[1] SLAPPs staat voor de Engelstalige afkorting van Strategic Lawsuits Against Public Participation, vertaald als strategische rechtszaken tegen publieke participatie.

[2] Richtlijn (EU) 2024/1069 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 betreffende bescherming van bij publieke participatie betrokken personen tegen kennelijk ongegronde vorderingen of misbruik van procesrecht («strategische rechtszaken tegen publieke participatie»), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32024L1069

[3] De bepaling over de proceskostenveroordeling van artikel 237 lid 6 en 7 is ingevoerd bij amendement, *Kamerstuk* 36 731, nr. 8.

dat, hoewel de richtlijn alleen geldt voor Europees Nederland, de Nederlandse wetgeving ter omzetting daarvan ook in Caribisch Nederland van toepassing wordt, tenzij er redenen zijn om dat niet te doen. Gebleken is dat ook het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering BES al voorziet in veel van de procedurele waarborgen tegen SLAPPs. Er zijn geen redenen om de aanvullende waarborgen voor het stellen van zekerheid en de vergoeding van de volledige proceskosten niet ook in te voeren in Caribisch Nederland. Een aanpassing daartoe wordt meegenomen in de Vereenvoudigingsvoorstellen Justitie en Veiligheid 2027.

Beleidsmatige maatregelen

Voor wat betreft de vraag wat aan journalisten wordt geboden kan het volgende worden gemeld. Naar aanleiding van het werkbezoek in 2023 van toenmalig Staatssecretaris van OCW Uslu aan het Caribisch deel van het Koninkrijk is in oktober 2024 een tweejarig traject gestart om te verkennen hoe de journalistieke sector in Caribisch Nederland versterkt kan worden. Hiervoor is een onafhankelijke verkenner aangesteld. Naast het in kaart brengen van de sector werkt de verkenner als bruggenbouwer tussen lokale journalisten, stakeholders en overheden. Tijdens de verkenning is een aantal onderwerpen geïdentificeerd waarover een advies wordt geschreven. Deze twee onderwerpen - professionalisering en (media)onderwijs - worden besproken in lokale werkgroepen (taskforces) die op de BES-en CAS-eilanden zijn opgezet. De eerste bevindingen van de verkenning geven een complex journalistiek veld weer. Er zijn uitdagingen op het gebied van journalistieke educatie (training, opleidingen), zelfregulering, ethische codes en journalistieke statuten. Over het algemeen zijn er geen gedragscodes en ontbreekt het aan belangenvereniging(en) en publieke media.

Het rapport van de verkenner wordt in het najaar verwacht. Dit moet een duidelijker beeld geven welke beleidsmaatregelen mogelijk zijn om de journalistieke sector te versterken in Caribisch Nederland. Onderzoek naar SLAPPs viel niet binnen de opdracht zoals die nu wordt afgerond. In de opvolging van het rapport zal de vraag worden gesteld op welke manier in het kader van SLAPPs aandacht en/of ondersteuning kan worden geboden richting de journalistieke sector. Hierover zal ik, de minister van OCW, uw Kamer dan verder informeren.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert